

IV

(Informácie)

RADA

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ A ORGÁNOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“)

(2009/C 119/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

schválenie pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“ na barcelonskom zasadnutí Európskej rady v marci 2002, ktorý v kontexte lisabonskej stratégie po prvýkrát vytvoril pevný rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave založený na spoločných cieľoch s prvoradým cieľom podporovať zlepšovanie vnútroštátnych systémov vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom rozvoja doplnkových nástrojov na úrovni EÚ, vzájomného učenia sa a výmeny osvedčených postupov prostredníctvom otvorenej metódy koordinácie

a UZNÁVAJÚC,

že spolupráca v rámci tohto pracovného programu vrátane kodanského procesu a iniciatív v kontexte bolonského procesu viedla k značnému pokroku, najmä v podpore národných reforiem celoživotného vzdelávania, modernizácii vysokoškolského vzdelávania a rozvoji spoločných európskych nástrojov na podporu kvality, transparentnosti a mobility, ale že napriek tomu stále zostávajú zásadné prekážky, ak má Európa naplniť svoju ambíciu stať sa najkonkurenčnejšou a najdynamickejšou znalostnou ekonomikou vo svete,

ZDÔRAŽŇUJE, že

1. Vzdelávanie a odborná príprava zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení mnohých sociálno-ekonomických, demografických, environmentálnych a technologických výziev, pred ktorými stojí dnes i v ďalších rokoch Európa a jej občania.
2. Efektívne investovanie do ľudského kapitálu prostredníctvom systémov vzdelávania a odbornej prípravy je nevyhnutnou

zložkou stratégie Európy na zabezpečenie vysokej úrovne udržateľného rastu založeného na vedomostiach, ako aj pracovných miest, teda oblastí, ktoré sú v centre lisabonskej stratégie, pričom sa zároveň podporuje aj sebarealizácia, sociálne začlenenie a aktívne občianstvo.

UZNÁVA, že:

1. Aj keď je presvedčená o hodnote európskej rozmanitosti a jedinečných príležitostí, ktoré poskytuje, a plne rešpektuje zodpovednosť členských štátov za ich vzdelávacie systémy, aktualizovaný strategický rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave, ktorý stavia na pokroku v rámci programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, by mohol ešte viac zefektívniť takúto spoluprácu a ponúknuť trvalé výhody, ako aj podporu pre systémy vzdelávania a odbornej prípravy členských štátov do roku 2020.
2. Vzdelávanie a odborná príprava významným spôsobom prispeli k dosiahnutiu dlhodobých cieľov lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. V očakávaní budúceho rozvoja tohto procesu je preto potrebné nepoľaviť v úsilí o zabezpečenie toho, že sa vzdelávanie a odborná príprava pevne zakotvia v širšej stratégii. Je tiež nevyhnutné, aby rámec pre európsku spoluprácu zostal dostatočne pružný, aby mohol reagovať na súčasné i budúce výzvy vrátane výziev vyplývajúcich z nových stratégií po roku 2010.

SO ZÁUJMOM BERIE NA VEDOMIE

oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Aktualizovaný strategický rámec európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy“⁽¹⁾.

(¹) Dokument 17535/08 + ADD 1 + ADD 2.

SÚHLASÍ s tým, že:

1. V období do roku 2020 by prvoradým cieľom európskej spolupráce mala byť podpora ďalšieho rozvoja systémov vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch, ktoré majú zabezpečiť:

a) osobné, spoločenské a profesijné naplnenie všetkých občanov;

b) udržateľnú hospodársku prosperitu a zamestnateľnosť pri presadzovaní demokratických hodnôt, sociálnej súdržnosti, aktívneho občianstva a medzikultúrneho dialógu.

2. Takéto ciele je potrebné vidieť v celosvetovom kontexte. Členské štáty uznávajú význam otvorenia sa celému svetu ako podmienku pre globálny rozvoj a prosperitu, čo Európskej únii pomôže – prostredníctvom ponuky vynikajúcich a atraktívnych príležitostí na vzdelávanie, odbornú prípravu a výskum – dosiahnuť cieľ stať sa vedúcou znalostnou ekonomikou vo svetovom meradle.

3. Európska spolupráca vo vzdelávaní a odbornej príprave do roku 2020 by sa mala vytvoriť v kontexte strategického rámca preklenujúceho systémy vzdelávania a odbornej prípravy ako celok v perspektíve celoživotného vzdelávania. Celoživotné vzdelávanie by sa naozaj malo chápať ako základná zásada, na ktorej spočíva celý rámec, ktorý má pokrývať učenie vo všetkých súvislostiach – či už formálne, neformálne alebo informálne – a na všetkých úrovniach: od vzdelávania v ranom detstve a škôl až po vysoké školstvo, odborné vzdelávanie a prípravu a vzdelávanie dospelých.

Rámec by sa mal konkrétne zaoberať týmito štyrmi strategickými cieľmi (podrobnosti sú uvedené nižšie):

1. Úsilie, aby sa celoživotné vzdelávanie a mobilita stali realitou;

2. Zlepšovanie kvality a efektivity vzdelávania a odbornej prípravy;

3. Podpora spravodlivosti, sociálnej súdržnosti a aktívneho občianstva;

4. Posilňovanie tvorivosti a inovácie vrátane podnikavosti na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy.

4. Periodické monitorovanie pokroku v stanovenom ciele je základným prínosom pre tvorbu politiky založenej na dôkazoch. K načrtnutým strategickým cieľom by sa preto mali

v období rokov 2010–2020 pripojiť ukazovatele a referenčné úrovne pre priemer európskych výsledkov („európske referenčné hodnoty“), ako sú uvedené v prílohe I k tomuto dokumentu. Tieto hodnoty vychádzajú z existujúcich referenčných hodnôt a pomôžu pri meraní celkového pokroku na európskej úrovni a pri zhodnotení dosiahnutých výsledkov.

— Strategický cieľ 1: Úsilie, aby sa celoživotné vzdelávanie a mobilita stali realitou

Výzvy, ktoré prináša demografická zmena a pravidelne sa opakujúca potreba aktualizovať a rozvíjať zručnosti v súlade s meniacimi sa hospodárskymi a sociálnymi podmienkami, si vyžadujú celoživotný prístup k vzdelávaniu v autentickom prostredí, ako aj systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré vo väčšej miere reagujú na zmenu a sú otvorenejšie voči širšiemu svetu. Hoci je možné, že sa vytvoria nové iniciatívy v oblasti celoživotného vzdelávania, ktoré budú odrážať budúce výzvy, stále je potrebný ďalší pokrok, pokiaľ ide o prebiehajúce iniciatívy, najmä pri naplňaní súdržných a komplexných stratégií pre celoživotné vzdelávanie. Je potrebné pracovať najmä na zabezpečení rozvoja národných kvalifikačných rámcov založených na relevantných výsledkoch vzdelávania, ako aj na zabezpečení ich prepojenia s európskym kvalifikačným rámcom, na vytvorení pružnejších študijných dráh – vrátane lepších prechodov medzi rôznymi sektormi vzdelávania a odbornej prípravy, väčšej otvorenosti voči netradíčnym formám vzdelávania a zvýšenej transparentnosti a uznávania výsledkov vzdelávania. Je tiež potrebné vynaložiť ďalšie úsilie na podporu vzdelávania dospelých, na zlepšovanie kvality poradenských systémov a na zatriktívnenie vzdelávania, a to aj vývojom nových foriem vzdelávania a používaním nových vyučovacích a študijných technológií.

Mobilita študujúcich a učiteľov a ich školiteľov by sa ako zásadný prvok celoživotného vzdelávania a dôležitý prostriedok zvyšovania zamestnateľnosti a prispôsobivosti ľudí mala postupne rozšíriť s cieľom urobiť zo zahraničných vzdelávacích pobytov – tak v Európe ako aj ďalej vo svete – pravidlo, a nie výnimku. Na tento účel by sa mali uplatňovať zásady ustanovené v Európskej charte kvality mobility. Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať nové úsilie zo strany všetkých zainteresovaných, napríklad pokiaľ ide o zabezpečenie adekvátneho financovania.

— Strategický cieľ 2: Zlepšovanie kvality a efektivity vzdelávania a odbornej prípravy

Pre úspech Európy a zvýšenie zamestnateľnosti je nevyhnutná vysoká kvalita systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sú efektívne a zároveň spravodlivé. Hlavnou výzvou je zabezpečiť, aby každý jednotlivec získal kľúčové spôsobilosti, a zároveň rozvíjať excelentnosť a atraktívnosť na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy, čo Európe umožní udržať si silnú pozíciu vo svete. Pre dosiahnutie tohto cieľa udržateľným spôsobom je potrebné venovať viac pozornosti zvyšovaniu úrovne základných zručností, ako sú schopnosť písať a počítať, a zatriktívnením matematiky, vedy a techniky

a posilnením jazykových kompetencií. Zároveň je potrebné zabezpečiť vysokokvalitnú výučbu, poskytovať adekvátne počiatočné vzdelávanie učiteľov, zabezpečiť trvalý profesionálny rozvoj učiteľov a školiteľov a zatriktívniť učiteľstvo ako profesiu. Je tiež dôležité zlepšiť správu a riadiace schopnosti inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy a vytvoriť efektívne systémy zabezpečenia kvality. Vysokú kvalitu možno dosiahnuť iba efektívnym a udržateľným využívaním zdrojov, podľa potreby tak verejných ako aj súkromných, a presadzovaním na dôkazoch založenej politiky a praxe v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

— **Strategický cieľ 3: Podpora spravodlivosti, sociálnej súdržnosti a aktívneho občianstva**

Politika vzdelávania a odbornej prípravy by mala všetkým občanom bez ohľadu na osobné či sociálno-ekonomické postavenie umožniť, aby počas celého života nadobúdali, aktualizovali a rozvíjali zručnosti špecifické pre ich prácu, ako aj kľúčové spôsobilosti potrebné na to, aby sa mohli zamestnať, a tiež umožniť podporu ďalšieho vzdelávania, aktívneho občianstva a medzikultúrneho dialógu. Znevýhodnenie súvisiace so vzdelávaním by sa malo riešiť poskytovaním kvalitného vzdelávania v ranom detstve a cieľnou podporou, ako aj podporou inkluzívneho vzdelávania. Systémy vzdelávania a odbornej prípravy by sa mali zamerať na to, aby všetci študujúci – vrátane osôb zo znevýhodneného prostredia, osôb s osobitnými potrebami a migrantov – ukončili svoje vzdelanie prípadne aj prostredníctvom druhej šance na vzdelávanie a poskytovaním vzdelávania prispôbeného individuálnym potrebám. Vzdelávanie by malo podporovať medzikultúrne zručnosti, demokratické hodnoty, rešpektovanie základných práv a životného prostredia, a bojovať proti všetkým druhom diskriminácie, a tým vybaviť všetkých mladých ľudí schopnosťami pozitívnej interakcie s rovesníkmi z rozmanitých prostredí.

— **Strategický cieľ 4: Posilňovanie tvorivosti a inovácie vrátane podnikavosti na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy**

Tvorivosť prináša osobné naplnenie, zároveň predstavuje prvoradý zdroj inovácie, ktorá sa považuje za jednu z hlavných hybných síl udržateľného hospodárskeho rozvoja. Tvorivosť a inovácia sú kľúčové pre rozvoj podnikavosti a pre medzinárodnú konkurencieschopnosť Európy. Prvou výzvou je presadzovať, aby všetci občania nadobudli „prierezové“ kľúčové spôsobilosti, ako napr. digitálne spôsobilosti, spôsobilosť naučiť sa učiť, iniciatívnosť a podnikavosť, a kultúrne povedomie. Druhou výzvou je zabezpečiť plne funkčný znalostný trojuholník vzdelávania, výskumu a inovácie. Partnerstvom medzi svetom podnikov a rozličnými úrovňami a odvetvami vzdelávania, odbornej prípravy a výskumu sa môže napomôcť pri dosahovaní lepšieho zamerania na zručnosti a spôsobilosti potrebné na trhu práce, ako aj pri podpore inovácie a podnikavosti vo všetkých formách vzdelávania. Širšie vzdelávacie komunity, ktoré zahŕňujú zástupcov občianskej spoločnosti a iné zainteresované strany je potrebné podporovať v záujme vytvárania atmosféry, ktorá povedie k tvorivosti a lepšiemu zosúladovaniu profesionálnych a sociálnych potrieb, ako aj ku kvalitnému životu jednotlivcov.

ĎALEJ SÚHLASÍ, že

1. Pri vynakladaní úsilia o dosiahnutie uvedených strategických cieľov a tým zabezpečenie skutočného prínosu pre národné reformy by sa mali v období do roku 2020 sledovať tieto zásady:

a) Európska spolupráca vo vzdelávaní a odbornej príprave by sa mala realizovať v perspektíve celoživotného vzdelávania s efektívnym využitím otvorenej metódy koordinácie (OMK) a tvorbou synergií medzi rôznymi odvetvami vzdelávania a odbornej prípravy. OMK by mala plne rešpektovať zodpovednosť členských štátov za vzdelávacie systémy a dobrovoľný charakter európskej spolupráce vo vzdelávaní a odbornej príprave a vychádzať zo:

— štyroch strategických cieľov vyššie opísanej európskej spolupráce,

— spoločných referenčných nástrojov a prístupov,

— vzájomného učenia sa a výmeny osvedčených postupov vrátane šírenia výsledkov,

— pravidelného monitorovania a podávania správ,

— podkladov a údajov všetkých relevantných európskych agentúr⁽¹⁾, európskych sietí a medzinárodných organizácií⁽²⁾,

— plného využitia možností, ktoré ponúkajú programy Spoločenstva, najmä v oblasti celoživotného vzdelávania.

b) Európska spolupráca vo vzdelávaní a odbornej príprave by mala byť relevantná a konkrétna. Mala by prinášať jasné a viditeľné výsledky, ktoré by sa mali pravidelne prezentovať, skúmať a rozširovať štruktúrovaným spôsobom, čím sa vytvorí základ pre trvalé hodnotenie a rozvoj.

c) Kodanský proces v oblasti odborného vzdelávania a prípravy je dôležitým aspektom európskej spolupráce v rámci otvorenej metódy koordinácie. Ciele a priority v rámci tohto procesu by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov stanovených v tomto rámci.

⁽¹⁾ Najmä Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) a Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie.

⁽²⁾ Pri každom odkaze na Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) je zrejme, že by sa malo zabezpečiť právo na účasť všetkých členských štátov na práci tejto organizácie.

- d) V záujme podpory úsilia členských štátov o modernizáciu vysokoškolského vzdelávania a tvorbu európskej oblasti vyššieho vzdelávania je potrebné zamerať sa aj na úzku synergiu s bolonským procesom, najmä pokiaľ ide o nástroje na zabezpečenie kvality, uznávania, mobility a transparentnosti.
- e) V relevantných prípadoch je potrebné hľadať medzisektorovú spoluprácu medzi iniciatívami EÚ vo vzdelávaní a odbornej príprave a iniciatívami v príbuzných politických oblastiach – najmä v oblasti zamestnanosti, podnikania, mládeže, sociálnej politiky a kultúry. Pokiaľ ide konkrétne o znalostný trojuholník, osobitná pozornosť by sa mala venovať synergiám medzi vzdelávaním, výskumom a inováciou, ako aj komplementarite s cieľmi európskeho výskumného priestoru.
- f) Dobre fungujúca spolupráca využívajúca nové, transparentné spôsoby vytvárania sietí je potrebná nielen medzi príslušnými inštitúciami EÚ, ale aj so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, ktoré majú výrazným spôsobom prispieť, pokiaľ ide o rozvoj politik, ich napĺňanie a hodnotenie.
- g) Mal by sa posilniť politický dialóg s tretími krajinami a spolupráca s medzinárodnými organizáciami, prostredníctvom čoho sa zabezpečí zdroj nových myšlienok a porovnávanie.
- h) Na zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy možno v súlade s celkovými strategickými cieľmi a prioritami členských štátov v prípade potreby použiť finančné prostriedky z európskych štrukturálnych fondov.
2. Úspech otvorenej metódy koordinácie vo vzdelávaní a odbornej príprave závisí od politického záväzku členských štátov a účinných pracovných metód na európskej úrovni. Z tohto pohľadu a v záujme väčšej pružnosti by základom pracovných metód používaných v kontexte európskej spolupráce mali byť:
- a) Pracovné cykly: obdobie do roku 2020 sa rozdelí na niekoľko cyklov, pričom prvý cyklus sa bude vzťahovať na obdobie 3 rokov 2009 až 2011.
- b) Prioritné oblasti: pre každý cyklus Rada prijme na základe návrhu Komisie niekoľko prioritných oblastí pre európsku spoluprácu, ktoré vychádzajú zo strategických cieľov. Európske prioritné oblasti budú koncipované tak, aby umožňovali buď širokú spoluprácu medzi všetkými členskými štátmi alebo užšiu spoluprácu medzi menším počtom členských štátov, a to podľa vnútroštátnych priorit. Prioritné oblasti pre prvý cyklus tohto nového rámca sú uvedené v prílohe II k tejto poznámke.
- c) Vzájomné učenie sa: Európska spolupráca v uvedených prioritných oblastiach sa môže uskutočňovať napríklad prostredníctvom aktivít vzájomného učenia sa, konferencií a seminárov, fór alebo expertných skupín na vysokej úrovni, panelov, štúdií, analýz a webovej spolupráce a prípadne so zapojením príslušných zainteresovaných subjektov. Všetky tieto iniciatívy by sa mali vypracovať na základe jasného mandátu, harmonogramov a plánovaných výstupov, ktoré navrhne Komisia v spolupráci s členskými štátmi (pozri tiež odsek f) nižšie).
- d) Šírenie výsledkov: pre väčšie zviditeľnenie a dosah výsledkov spolupráce na vnútroštátnej a európskej úrovni sa tieto budú extenzívne šíriť medzi všetkými zainteresovanými stranami, prípadne sa budú prerokovávať na úrovni generálnych riaditeľov alebo ministrov.
- e) Správa o pokroku: Na konci každého cyklu – a v prípade prvého cyklu nového rámca, najskôr začiatkom roku 2012 – by sa mala vypracovať spoločná správa Rady a Komisie. Vyhodnotí sa v nej celkový pokrok pri dosahovaní cieľov stanovených v tomto rámci počas ostatného cyklu a/alebo osobitnej tematickej oblasti, ktorú určí Komisia v spolupráci s členskými štátmi (pozri tiež odsek f) nižšie). Spoločné správy by mali vychádzať z vnútroštátnych správ vypracovaných členskými štátmi a z existujúcich informácií a štatistických údajov. Spoločné správy sa môžu za predpokladu plného súhlasu jednotlivých členských štátov vypracovať na účely zahrnutia faktickej analýzy rozdielnych situácií v týchto štátoch. Mali by poslúžiť aj ako základ pre stanovenie nového súboru prioritných oblastí pre ďalší cyklus.
- f) Monitorovanie procesov: Na podporu dosahovania výsledkov prostredníctvom otvorenej metódy koordinácie, ako aj vlastníctva metódy na vnútroštátnej a európskej úrovni budú členské štáty a Komisia úzko spolupracovať na riadení, ďalšej realizácii a vyhodnocovaní procesu a jeho výsledkov.
3. Strategický rámec – vrátane referenčných hodnôt a pracovných metód – môže Rada preskúmať a môže v ňom vykonať akékoľvek potrebné zmeny na základe významného nového vývoja v Európe, najmä rozhodnutí prijatých v súvislosti so stratégiou EÚ pre rast a zamestnanosť na obdobie po roku 2010.
- VYZÝVA PRETO ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby:
1. S použitím otvorenej metódy koordinácie, ako sa uvádza v týchto záveroch, spoločne pracovali za podpory Komisie na posilnení európskej spolupráce vo vzdelávaní a odbornej príprave v období do roku 2020 na základe štyroch strategických cieľov, zásad a uvedených pracovných metód na základe prioritných oblastí dohodnutých pre každý cyklus (prioritné oblasti pre prvý cyklus 2009–2011 sú uvedené v prílohe II k tejto poznámke).

2. Na základe vnútroštátnych priorít zväžili prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni zameraných na dosiahnutie cieľov uvedených v strategickom rámci a prispievajúcich ku kolektívnemu dosiahnutiu európskych referenčných hodnôt uvedených v prílohe I k tejto poznámke. Okrem toho zväžili, či by sa pri vytváraní vnútroštátnych politík v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy mohla čerpať inšpirácia zo vzájomného učenia sa na európskej úrovni.

VYZÝVA KOMISIU, aby:

1. Spolupracovala s členskými štátmi a podporovala ich v období do roku 2020 pri spolupráci v tomto rámci na základe štyroch strategických cieľov, zásad a uvedených pracovných metód, referenčných hodnôt a dohodnutých prioritných oblastí uvedených v prílohách I a II k tejto poznámke.
2. Preskúmala, najmä prostredníctvom spoločných správ o pokroku, do akej miery sa ciele tohto rámca naplnili.

Vykonala okrem toho počas roku 2010 hodnotenie pokroku pri dosahovaní referenčných hodnôt prijatých v rámci pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“.

3. Pracovala na návrhoch možných referenčných hodnôt v oblastiach mobility, zamestnateľnosti a výučby jazykov, ako sa uvádza v prílohe I k tejto poznámke.
4. Pracovala s členskými štátmi na účely preskúmania, ako by sa mohli zlepšiť existujúce ukazovatele, a to aj ukazovatele o osobách, ktoré predčasne ukončili vzdelanie a odbornú prípravu, a do konca roka 2010 podala správu Rade o miere prípadného prispôbenia uceleného rámca ukazovateľov a referenčných hodnôt prijatého Radou v máji 2007 ⁽¹⁾, s cieľom zabezpečiť jeho súlad so strategickými cieľmi tohto rámca. V tejto súvislosti by sa osobitná pozornosť by sa mala venovať oblastiam tvorivosti, inovácie a podnikavosti.

⁽¹⁾ Závety Rady z 25. mája 2007 o jednotnom rámci ukazovateľov a referenčných hodnôt na monitorovanie pokroku pri dosahovaní lisabonských cieľov vo vzdelávaní a odbornej príprave (Ú. v. EÚ C 311, 21.12.2007, s. 13–15).

PRÍLOHA I

REFERENČNÉ ÚROVNE PRE PRIEMER EURÓPSKÝCH VÝSLEDKOV

(„Európske referenčné hodnoty“)

Ako prostriedok monitorovania pokroku a identifikácie výziev, ako aj prínosu pre tvorbu politiky založenej na dôkazoch, by mala séria referenčných úrovní pre priemer európskych výsledkov („európske referenčné hodnoty“) podporiť strategické ciele na obdobie rokov 2010–2020, ktoré sú načrtnuté vo vyššie uvedených záveroch.

Tieto referenčné hodnoty sa zakladajú na už existujúcich referenčných hodnotách⁽¹⁾ prijatých v rámci pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“. Mali by sa zakladať výlučne na porovnateľných údajoch a zohľadňovať rozdielne situácie v jednotlivých členských štátoch. Nemali by sa považovať za konkrétne ciele, ktoré jednotlivé krajiny majú dosiahnuť do roku 2020. Členské štáty sa vyzývajú, aby na základe vnútroštátnych priorít a pri zohľadnení meniacich sa hospodárskych podmienok radšej zväzili, akým spôsobom a v akej miere môžu prispieť ku kolektívnemu dosiahnutiu európskych referenčných hodnôt prostredníctvom vnútroštátnych činností.

Na základe toho členské štáty súhlasia s týmito piatimi referenčnými hodnotami:

Účasť dospelých na celoživotnom vzdelávaní

V záujme zvýšenej účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní, a to najmä osôb s nízkou kvalifikáciou:

- Do roku 2020 by sa na celoživotnom vzdelávaní malo zúčastňovať v priemere 15 % dospelých⁽²⁾.

Osoby dosahujúci slabé výsledky v základných zručnostiach

S cieľom zabezpečiť, aby sa všetky vzdelávajúce sa osoby dosiahli náležitú úroveň základných zručností, a to najmä v čítaní, matematike a prírodných vedách:

- Do roku 2020 by podiel 15-ročných detí dosahujúcich nízke znalosti v čítaní, matematike a prírodných vedách⁽³⁾ mal byť menej ako 15 %.

Dosiahnutie vysokoškolského vzdelania

Vzhľadom na zvyšujúci sa dopyt po osobách, ktoré dosiahli vysokoškolské vzdelanie, a uznávajúc rovnaký význam odborného vzdelávania a prípravy:

- Do roku 2020 by podiel osôb vekovej kategórie 30–34 rokov s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním⁽⁴⁾ mal byť aspoň 40 %.

Osoby, ktoré predčasne ukončili vzdelanie a odbornú prípravu

Ako príspevok k zabezpečeniu, že maximálny počet vzdelávajúcich sa osôb dokončí vzdelávanie a odbornú prípravu:

- o roku 2020 by podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelanie a odbornú prípravu⁽⁵⁾, mal byť menej ako 10 %.

Vzdelávanie v ranom detstve

S cieľom zvýšiť účasť na vzdelávaní v ranom detstve, ktoré je základom úspechu ďalšieho vzdelávania, a to najmä v prípade osôb zo znevýhodneného prostredia:

- Do roku 2020 by sa aspoň 95 % detí vo veku 4 rokov až veku, v ktorom sa začína povinné základné vzdelávanie, malo zúčastňovať vzdelávania v ranom detstve.

⁽¹⁾ Závety Rady z 5. a 6. mája 2003 o referenčných úrovniach európskej priemernej výkonnosti vo vzdelávaní a odbornej príprave (referenčné hodnoty) (dokument 8981/03).

⁽²⁾ T. j. percento obyvateľov vo veku 25–64 rokov, ktorí sa zúčastňovali na vzdelávaní a odbornej príprave počas obdobia 4 týždňov pred prieskumom (Eurostat/zisťovanie pracovných síl). Prospešné by mohli byť aj informácie o účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní získané v rámci prieskumu vzdelávania dospelých.

⁽³⁾ Zdroj: OECD/PISA. (Všetkým členským štátom by sa malo zabezpečiť právo zapojiť sa do týchto činností). Príslušné ukazovatele sa budú monitorovať zvlášť.

⁽⁴⁾ T. j. percento osôb vo veku 30–34 rokov, ktoré úspešne ukončili vysokoškolské vzdelanie (5. a 6. úroveň ISCED). (EUROSTAT, UOE).

⁽⁵⁾ T. j. podiel obyvateľov vo veku 18–24 rokov, ktorí majú ukončené len nižšie stredné vzdelanie alebo ešte menej a ktorí už nie sú v procese vzdelávania a odbornej prípravy. (EUROSTAT/zisťovanie pracovných síl). Malo by sa vynaložiť úsilie o zlepšenie kvality údajov, a to aj preskúmaním uskutočniteľnosti využívania dodatočných zdrojov údajov.

Okrem toho Rada vyzýva Komisiu, aby vykonala ďalšiu prácu v týchto oblastiach:

Mobilita

Vzhľadom na všeobecne uznanú pridanú hodnotu mobility študujúcich a s cieľom zvýšiť túto mobilitu sa Komisia vyzýva, aby do konca roku 2010 predložila Rade návrh referenčnej hodnoty v tejto oblasti, ktorá by sa zameriavala na fyzickú mobilitu medzi krajinami v oblasti vysokoškolského vzdelávania, zohľadňovala ako kvantitatívne, tak aj kvalitatívne aspekty a odrážala úsilie vyvinuté a ciele dohodnuté v rámci bolonského procesu tak, ako sa nedávno zdôraznilo na konferencii v Leuvene a Louvain-la-Neuve⁽¹⁾. Zároveň sa Komisia vyzýva, aby preskúmala možnosť rozšírenia takej referenčnej hodnoty na odborné vzdelávanie a prípravu a mobilitu vyučujúcich.

Zamestnateľnosť

Vzhľadom na význam zvýšenia zamestnateľnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom čeliť súčasným a budúcim výzvam na trhu práce sa Komisia vyzýva, aby Rade do konca roku 2010 predložila návrh novej európskej referenčnej hodnoty v tejto oblasti.

Výučba jazykov

Vzhľadom na význam výučby dvoch cudzích jazykov od raného veku, ako sa zdôraznilo v záveroch zasadnutia Európskej rady v Barcelone, sa Komisia vyzýva, aby Rade do konca roku 2012 predložila návrh novej referenčnej hodnoty v tejto oblasti zakladajúci sa na prebiehajúcej práci na jazykových kompetenciách⁽²⁾.

⁽¹⁾ Komuniké z konferencie európskych ministrov zodpovedných za vysokoškolské vzdelávanie, Leuven a Louvain-la-Neuve, Belgicko, 28.–29. apríl 2009.

⁽²⁾ Závery Rady o Európskom indikátore jazykovej kompetencie (Ú. v. EÚ C 172, 25.7.2006, s. 1).

PRÍLOHA II

PRIORITNÉ OBLASTI PRE EURÓPSKU SPOLUPRÁCU VO VZDELÁVANÍ A ODBORNEJ PRÍPRAVE POČAS PRVÉHO CYKLU: 2009 – 2011

S cieľom dosiahnuť štyri strategické ciele podľa rámca „Vzdelávanie a odborná príprava 2020“ by vymedzenie prioritných oblastí špecifických pracovných cyklov malo zlepšiť efektivitu európskej spolupráce vo vzdelávaní a odbornej príprave, ako aj lepšie odrážať individuálne potreby členských štátov, najmä nových okolností a výziev.

Prioritné oblasti uvedené v odseku 2 písm. b) a 2 písm. c) v oddieli „ďalej súhlasí“ a opísané nižšie odrážajú potrebu:

- i) spolupracovať v oblastiach, v ktorých pretrvávajú kľúčové výzvy,
- ii) rozvíjať spoluprácu v oblastiach, ktoré sa počas tohto konkrétneho pracovného cyklu považujú za obzvlášť dôležité.

Členské štáty si v súlade so svojimi vnútroštátnymi prioritami vyberú tie oblasti spolupráce, v ktorých sa chcú zúčastniť v spoločnej navádzajúcej práci. Ak to členské štáty považujú za potrebné, práca na špecifických prioritných oblastiach môže pokračovať v nasledujúcich pracovných cykloch.

Strategický cieľ 1: Úsilie, aby sa celoživotné vzdelávanie a mobilita stali realitou

Pracovať na:

- *Stratégiách celoživotného vzdelávania*: dokončiť proces realizácie národných stratégií celoživotného vzdelávania, pričom osobitná pozornosť sa bude venovať validácii neformálneho a informálneho vzdelávania a poradenstva.
- *Európskom kvalifikačnom rámci*: v súlade s odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady z apríla 2008 ⁽¹⁾, prepojiť do roku 2010 všetky vnútroštátne systémy kvalifikácií s EQF a podporovať používanie prístupu založeného na výsledkoch vzdelávania pri štandardoch a kvalifikáciách, postupoch hodnotenia a validácie, prenose kreditov, študijných programoch a zabezpečovaní kvality.

Rozvíjať spoluprácu v oblasti:

- *Rozširovania mobility študujúcich*: postupovať spoločne pri postupnom odstraňovaní bariér a rozširovaní príležitostí na mobilitu študujúcich v rámci Európy a na celom svete, a to vo sfére vysokoškolského vzdelávania aj iných úrovni vzdelávania vrátane nových cieľov a finančných nástrojov pri zohľadňovaní osobitných potrieb znevýhodnených osôb.

Strategický cieľ 2: Zlepšovanie kvality a efektivity vzdelávania a odbornej prípravy

Pracovať na:

- *Výučbe jazykov*: umožniť občanom komunikovať popri materinskom jazyku dvoma ďalšími jazykmi, v prípade potreby podporovať výučbu jazykov v OVP a medzi dospelými študujúcimi a poskytovať migrantom príležitosť naučiť sa jazyk hostiteľskej krajiny.
- *Profesionálnom rozvoji učiteľov a školiteľov*: zameriavať sa na kvalitu počiatočného vzdelávania a podporu nových učiteľov na začiatku kariéry a na zvyšovanie kvality príležitostí na ďalší profesionálny rozvoj učiteľov, školiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov (napr. tých, ktorí sú zapojení do aktivít v oblasti vedenia alebo poradenstva).
- *Riadení a financovaní*: Podporovať program modernizácie vysokoškolského vzdelávania (vrátane študijných programov) a rámec zabezpečovania kvality pre OVP a rozvíjať kvalitu vzdelávania dospelých vrátane zabezpečenia odborníkov v tejto oblasti. Podporovať politiku a prax založenú na dôkazoch pri osobitnom dôraze na zhromažďovanie argumentov v prospech udržateľnosti verejných a prípadne súkromných investícií.

Rozvíjať spoluprácu v oblasti:

- *základných zručností v čítaní, matematike a prírodných vedách*: preskúmať a šíriť existujúce osvedčené postupy a výsledky výskumov o úrovni schopnosti žiakov základných škôl čítať a vypracovať závery o spôsoboch zlepšenia úrovne gramotnosti v celej EÚ. Zintenzívniť existujúcu spoluprácu s cieľom zvýšiť záujem o štúdium matematiky a prírodných vied na vyšších úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy a posilniť výučbu prírodných vied. Je potrebné prijať konkrétne kroky na zlepšenie úrovne základných zručností, a to aj u dospelých.
- *„Nové zručnosti pre nové pracovné miesta“*: zabezpečiť, aby sa v postupoch plánovania vzdelávania a odbornej prípravy náležite zohľadnilo posudzovanie budúcich požiadaviek na zručnosti a ich zosúladienie s potrebami pracovného trhu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 111, 6.5.2008, s. 1.

Strategický cieľ 3: Podpora spravodlivosti, sociálnej súdržnosti a aktívneho občianstva

Pracovať na:

- *Problémy týkajúcom sa osôb, ktoré predčasne ukončujú vzdelávanie a odbornú prípravu:* posilniť preventívne prístupy, vybudovať užšiu spoluprácu medzi sektormi všeobecného a odborného vzdelávania a odstrániť bariéry, ktoré bránia študentom, ktorí predčasne opustia školu, v ich návrate do procesu vzdelávania a odbornej prípravy.

Rozvíjať spoluprácu v oblasti:

- *Predškolskej výchovy:* podporovať všeobecný spravodlivý prístup a posilniť kvalitu vyučovania a podporu učiteľov.
- *Migrantov:* vypracovať systém vzájomného učenia sa, pokiaľ ide o najlepšie postupy pre vzdelávanie študujúcich z prostredia migrantov.
- *Študujúcich s osobitnými potrebami:* podporovať inkluzívne vzdelávanie a vzdelávanie prispôbené individuálnym potrebám prostredníctvom včasnej podpory, včasného zistenia osobitných potrieb a dobre koordinovaných služieb. Začleniť služby do hlavného prúdu školstva a zabezpečiť možnosti ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy.

Strategický cieľ 4: Posilňovanie tvorivosti a inovácie vrátane podnikavosti na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy

Pracovať na:

- *Prierezových kľúčových spôsobilostiach:* V súlade s odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady z decembra 2006 ⁽¹⁾ lepšie zohľadniť prierezové kľúčové spôsobilosti v študijných programoch, hodnotení a kvalifikáciách.

Rozvíjať spoluprácu v oblasti:

- *Inštitúcií podporujúcich inovácie:* podporovať tvorivosť a inovácie prostredníctvom vypracovania osobitných vyučovacích a študijných metód (vrátane využívania nových nástrojov informačných a komunikačných technológií a odbornej prípravy učiteľov).
- *Partnerstva:* rozvíjať partnerstvá medzi poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy a podnikateľskou sférou, výskumnými inštitúciami, kultúrnymi subjektmi a tvorivými odvetvami, a poskytovať správne fungujúci znalostný trojuholník.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 10.